

1. Pravopisné cvičenie

Doplň do textu chýbajúce písmená.

Papagáje odpradávna pútali pozornosť svojím exotickým vzhľadom. V tropických krajinách ich chovali ako domáce zvieratá, práti ich privážali do urópy. Starí imania ich zatvárali do klietok zo slonoviny. Na svete žije okolo tristopäťdesiat druhov papagájov. Spoločnými znakmi sú všetky chodidlo a zahnutý zobák. Krátke silné nohy sa pôsia ohybnými prstami. Pri šplhaní si pomáhajú ostré zakriveným zobákom. Ide o najvyvýnutejšiu formu zobáka, dokáže hrýzť, pit', držať i prijímať tekutiny. Niektoré papagáje lietajú rýchlo, iné takmer vôbec. Naopak povestní letci sú ustrálske korel. Väčšina papagájov žije v kŕdľoch. Žijú v dutinách stromov, ktorú si sami vydlabú, ale úkryty si vedia vybudovať aj na stepi či na púšti. Papagáje sú verné, páry žijú v trvalom zväzku celý život. Sú to spoločenské tvory. V zajatí by sa mali chovať v páre, najlepšie v malom kŕdli.

(Upravené podľa časopisu PLUS 7 DNÍ)

2. Text pravopisného cvičenia patrí k štýlu:

- a) hovorovému   b) uměleckému   c) publicistickému   d) výkladovému

3. Text pravopisného cvičenia patrí k slohovému postupu:

- a) informačnému   b) rozprávaciemu   c) náučnému   d) výkladovému

4. Pomenovania *epocha, doba, éra, obdobie* sú:

- a) antonymá   b) synonymá   c) homonymá   d) viacvýznamové slová

5. Ktoré z uvedených slovných spojení je frazeologizmom?

- a) Byť bielou ovcou.
b) Žiť v zlatej klietke.
c) Byť čiernou vranou.
d) Mať veľa peňazí.

6. V ktorej sú všetky slová rozdelené správne?

- a) žat-va, det-ský, maš-lič-ka, pre-sta-ne
b) ško-lník, mrk-vo-vý, poz-ri-te, dí-žeň

c) vin-ní-ci, prí-sne-ho, hna-lo, zach-rá-ni
d) ma-slo, fab-ri-ka, vše-tko, bi-o-ló-gi-a

7. Akú melódiu má uvedená veta? Čo sa stalo včera večer?

- a) opytovaciu   b) stúpavú   c) klesavú   d) stúpavo-klesavú

8. V ktorom slovnom spojení nedochádza k spodobovaniu?

- a) niektoré z týchto detí   b) zub času   c) bež s nimi   d) rozvrh hodín

10. Ktorý z nasledujúcich zápisov priamej reči je správny?

- a) Svätopluk podal viazaničku prútov najstaršiemu synovi a povedal mu: „Zlom ju“!
  - b) Svätopluk podal viazaničku prútov najstaršiemu synovi a povedal mu: „zlom ju!“
  - c) Svätopluk podal viazaničku prútov najstaršiemu synovi a povedal mu, „Zlom ju!“
  - d) Svätopluk podal viazaničku prútov najstaršiemu synovi a povedal mu: „Zlom ju!“

11. Z uvedenej vety vypíš všetky *neznelé párové spoluhlásky*.

Vždy sa hnal za lepším výkonom. ..... .

12. Slová v zátvorkách daj do správneho tvaru a doplnň do viet.

- a) Chystal sa na cestu do Severnej (Kórea) .....
  - b) Stretneme sa v (areál) ..... výstaviska.
  - c) Po (sedem) ..... rokoch sme opäť zavítali do Vysokých Tatier.
  - d) Dlhé letné (večer) ..... nám spríjemňovala hudba.

13. V ktorej z možností sa nachádzajú len privlastňovacie prídavné mená?

- a) dedovo auto, mačkin chvost, detský pláč, slimačí domček
  - b) ľudský skutok, Vladov mobil, motýlie krídla, mamkin koláč
  - c) Erikin brat, žirafí krk, priateľove úspechy, medveďov brloh
  - d) lekársky zákrok, myší piskot, riaditeľkina kancelária, školský výlet

14. Z radu slov vypíš sloveso, ktoré má *nedokonavý vid.*

otvorili, našiel si, vynaložiť, túčila sa, premenil by, priznali sme sa .....).

15. V ktorej z možností je sloveso v inom čase ako ostatné?

- a) Hovorili o počasí.
b) Boli by sa od hanby prepadli.

c) Čo si mu slúbil?
d) Rád by nám prezradil tajomstvo.

16. Ktorá z uvedených viet obsahuje príslovku?

- a) Sukňu mala zafarbenú na červeno.

b) Svoje veci si odložili na miesto.

c) Tenkým zobáčikom zaťukal na okno.

d) Nedá sa spoliehať len na pamäť.

17. Ktorý zo slovných druhov sa nenachádza v uvedenej vete?

Išiel som prvý, aby nepostrehli, kol'ko nás je.

- a) číslovka   b) spojka   c) častica   d) zámeno

18. Napíš, akým slovným druhom sú podčiarknuté slová v uvedených vetách.

- a) Pravda, tá, žiaľ, nezvítazila. .....
b) Uprostred stál veľký drevený stôl. .....
c) Hovorila som ti to najmenej desaťkrát. .....
d) Už sme nedaleko nášho domu. .....

19. Označ možnosť, v ktorej má podčiarknuté podstatné meno v uvedenej vete správne určené gramatické kategórie a skloňovací vzor.

Pri práci v chemickom laboratóriu musíte používať ochranný odev.

- a) ženský rod, singulár, akuzatív, kost'   c) mužský rod, singulár, nominatív, dub
b) mužský rod, singulár, akuzatív, stroj   d) mužský rod, singulár, akuzatív, dub

20. Vyber, v ktorej z viet zodpovedajú slovesu tieto gramatické kategórie: 3. osoba, singulár, prítomný čas, podmieňovací spôsob, dokonavý vid, činný rod.

- a) Rozprával by nám veselé príhody z dovolenky.
b) Súperi by sa vrátili do východiskovej polohy.
c) Martin by si rád pozrel novú zbierku známkov.
d) Odobral z taniera najväčší kúsok slivkového koláča.

21. V ktorej možnosti sa nachádza jednočlenná veta?

- a) Dnes ráno ma čosi pichlo v boku.   c) Pomôž mi vyriešiť tento príklad!
b) Bude nám za vami veľmi smutno.   d) Už dlho od tanierov ani oči nezdvihli.

22. Rozhodni, ktorá z nasledujúcich viet obsahuje vtné členy v poradí: prísudok, predmet, zhodný prívlastok, podmet, zhodný prívlastok, nezhodný prívlastok.

- a) Zachraňovali stroskotanca na pustom ostrove.
b) Všetci sme zatúžili po dúšku sviežeho nápoja.
c) Predbehli nás súťažiaci zo susednej školy.
d) Pomohla mu dlhotrvajúca liečba v našich kúpeľoch.

23. Ktoré vtné členy sú podčiarknuté v uvedenej vete?

Indiánov čln doplával až na breh rieky.

- a) predmet, nezhodný prívlastok
b) príslovkové určenie miesta, predmet
c) príslovkové určenie miesta, nezhodný prívlastok
d) predmet, predmet

24. V ktorej z možností sa nachádzajú slová, ktoré možno doplniť na vynechané miesta v danej vete?

Moja sestra navštevuje ..... školu na ..... Štefana
Moyzesu v .....

- a) Materskú, Ulici, Kysuckom Novom Meste
- b) Materskú, ulici, Kysuckom novom Meste
- c) materskú, Ulici, Kysuckom novom meste
- d) materskú, Ulici, Kysuckom Novom meste

25. Ukážka č. 1

Objav písma je jedným z najdôležitejších prínosov starovekej sumerskej civilizácie. Najstarším písmovým systémom bolo obrázkové písmo, z ktorého sa vyvinulo písmo klinové (3500 – 3000 pred Kristom). Chrám a kráľovský palác so svojou štátnej správou pripravili predpoklady na vznik písma. Vynález geniálnej sústavy písma je pripisovaný chrámovým úradníkom, pretože tí boli poverení vlastným výkonom správy štátnych záležitostí. Vytvorili v krátkej dobe systém, ktorý uľahčoval registráciu a tiež uzatváranie obchodov. Vynášli klinové písmo, do mäkkej hlinenej tabuľky ryté znaky, ktoré dostali svoje meno podľa tvaru trojhranného rákosového písadla, ktorým boli znaky vtláčané do hliny. Najstaršie zachované tabuľky s klinovým písmom sú úcty chrámovej správy. Stanovovali nájomné zmluvy, doživotné dôchodky a slúžili na kontrolu a registráciu pracovných výkonov.

Ktoré z nasledujúcich tvrdení nevypĺňa z textu ukážky č. 1?

- a) Klinové písmo vzniklo z obrázkového písma.
- b) Klinové písmo pravdepodobne vytvorili štátni úradníci.
- c) Písomnosti chrámovej správy sú najstaršími zachovanými pamiatkami s klinovým písmom.
- d) Klinové písmo sa rylo kovovým rydlom do hlinených tabuľiek.

26. Slovné spojenie *klinové písmo* je

a) frazeologizmom	b) obrazným pomenovaním
b) združeným pomenovaním	d) nepriamym pomenovaním

27. Ukážka č. 2

<i>Chvíľočku mi čítaj z dlane</i>	<i>Chvíľočku mi čítaj z dlane</i>
<i>Nazri ako do studne</i>	<i>V zime je vždy horúca</i>
<i>Do studne kde všetci máme</i>	<i>Sú v nej dobre poskryvané</i>
<i><u>Skryté nitky osudné</u></i>	<i><u>Tiché cesty do srdca</u></i>

Zvýraznené zámeno v siedmom verši uvedenej básne sa vzťahuje na

- a) zimu
- b) dlaň
- c) chvíľočku
- d) studňu

28. Ktoré umetlecké jazykové prostriedky sú podčiarknuté v ukážke č. 2?

a) epiteton, personifikácia	c) metafora, metonymia
b) epiteton, metafora	d) personifikácia, metafora

29. Ku ktorému literárному druhu patrí ukážka č. 2?

a) báseň	b) poézia	c) epika	d) lyrika

K O N I E C T E S T U